

У многих таких сортов даже на 20-27 день она может иметь довольно высокий уровень прорастания (до 10-17%) и способна к опылению цветков. Все самоплодные сорта в любую погоду являются хорошими опылителями для подавляющего большинства сортов вишни (простых и дюков).

В отличие от этого, пыльца многих простых вишен быстро теряет способность к прорастанию в прохладную погоду и такие сорта плохо или односторонне опыляют друг друга.

Пыльца вишне-черешен – дюков – даже в благоприятных условиях слабо прорастает (за исключением сорта Шпанка донецкая).

У вишни для получения полного урожая при хорошем цветении не менее 22-25% цветков должны дать завязь. Если часть генеративных почек по каким-то причинам зимой погибла, желательно опыление до 30-40% и больше цветков.

С учетом сложных климатических условий Донетчины предлагаются следующие способы повышения продуктивности насаждений вишни.

Способ первый

Для существенного повышения урожайности поздноцветущих вишен самоплодные и опыляемые сорта, несмотря на разную силу роста, высаживают в одном квартале с разной схемой посадки. Слаборослые сорта сажают со схемой 5 x 3 м, а ряды средне- и сильнорослых располагают по схеме 6 x 5 м.

В квартале высаживают 2-3 самоплодных сорта (кроме Любской), между которыми высаживают по 1-4 ряда несамоплодных. Из последних для условий Донбасса пригодны Малышка, Уйфехертой фюртош, Тургеневка, Шпанка донецкая, Ночка, Чернокорка – среднепозднего и позднего сроков цветения.

Способ второй

Вишню сажают совместно с черешнями, большинство сортов которой прекрасно опыляет почти все сорта вишни любого срока цветения. Хотя черешни цветут раньше вишни, их пыльца сохраняется на насекомых, которые затем и опыляют последнюю.

Черешнями не опыляются сорта вишни Красавица Рибаккура и Ночка (дюки).

Чтобы не нарушить взаимоопыления черешен, в таком квартале высаживают минимум три ее взаимоопыляемых сорта, по 2-4 ряда каждого. Между всеми сортами черешни высаживают только по два ряда сильнорослых сортов вишни, или один сорт на весь квартал.

Ряды деревьев на Донбассе располагают поперек преобладающих восточных ветров.

Литература

Рябов Н.И., Рябова А.И. Самоопыление и перекрестное опыление у черешни, вишни и вишне-черешни. – Труды Никитского ботанического сада, 1970, т.45. – С.53-153.

ОБРІЗУВАННЯ ІНТЕНСИВНИХ НАСАДЖЕНЬ ЧЕРЕШНІ

Запропонований в Німеччині спосіб формування й обрізування дерев забезпечує швидкий вступ інтенсивних насаджень черешні в плодоношення з відносно невисокими затратами.

Основні характеристики дерев

Сформоване запропонованим способом дерево черешні має штамб висотою 60-80 см, сильний центральний провідник – „вісь” заввишки до 2,5-3,5 м і бічні, рівномірно розміщені плононісі гілки не старші трирічного віку з тупими кутами відходження. Систематичним відновлюючим (циклічним) обрізуванням у кроні залишають лише значно тонші від осі бічні гілки, які за діаметром у місці відходження не перевищують половини чи третини товщини провідника (F.Zahn).

Залежно від підщепи й схеми садіння дерев, крона має контур осі з шириною від 2 до 4 м, причому багаторічною частиною рослини є тільки провідник, а бічні гілки – слабкі й відходять під кутом 90°.

Схема садіння на сильнорослій підщепі лісової черешні в північній-мецькому регіоні Альтес Ланд – 4,5-5,5 x 3-4 м, а на карликовій Гізела 5 – 3,5-4 x 2-2,5 м [1].

Формування дерев у першому році

Характер і ступінь обрізування щойно посаженого саджанця черешні залежить від якості посадкового матеріалу. Провідник дерев черешні формують за методом Фогла (T.Vogel).

Бічні гілки в кроні, як правило, не вкорочують.

Для попередження бактеріальних захворювань зрізи покривають водоемульсійною фарбою з додаванням 1% мідного купоросу.

Саджанці без крони

Сильні однорічки після садіння зрізають "на крону" на висоті 90-110 см від ґрунту, а слабкі залишають без обрізування.

Саджанці з кроною

Провідник завдовжки не більше 70-80 см залишають без обрізування, а довгий – укорочують на висоті 70-80 см над бічними гілками.

О останньому випадку вище наміченого верхнього вічка можна залишити кількасантиметровий сучок, до якого підв'язують пагін продовження провідника (на сучку систематично обривають "дику" поросль, а його самого видаляють у середині літа).

В кроні видаляють гілки з гострими кутами відходження.

В усіх випадках видаляють усі розгалуження в зоні штамбу (60-80 см над поверхнею ґрунту), одразу зафарбовуючи зрізи.

Весняні операції

Бруньки в зоні штамбу на стовбурі саджанця після набрякання обов'язково видаляють, ошмигуючи до висоти 60-80 см над рівнем ґрунту.

Після бубнявіння бруньок, не пізніше фази "зелений конус", виламують 3-6 бруньок у середній частині провідника, крім двох верхніх на його кінці, бо утворені з цих бруньок пагони будуть надто сильними й матимуть гострі кути відходження (рис. 1б).

Дві верхніх бруньки залишають для формування пагона продовження провідника (рис. 1а).

Так запобігають утворенню на верхівці сильних пагонів – конкурентів, а також зміцнюють провідник та сприяють утворенню бічних гілок з тупими кутами відходження нижче видалених бруньок (оптимальний кут для черешні становить 90°).

З часом нижче видалених бруньок утворюються пагони, яким надають горизонтального положення. Для цього в травні, коли бічні прирости на провіднику сягнуть довжини декількох сантиметрів, їх спрямовують прищипками чи спеціальними пластмасовими "відгиначами" до горизонтального положення (рис. 2а).

Через 2-3 тижні, коли пагони стануть завдовжки 10 см, прищипки переставляють на їхні кінці (рис. 2б), а через 20-30 днів знімають.

Не виконавши відгинання, спричинюємо оголення та відростання пагонів з гострими кутами відходження, що з часом відламуються, а утворені рани інфікуються патогенами.

У травні з двох верхівкових пагонів слабший залишають для продовження провідника, а сильніший – видаляють (рис. 2в).

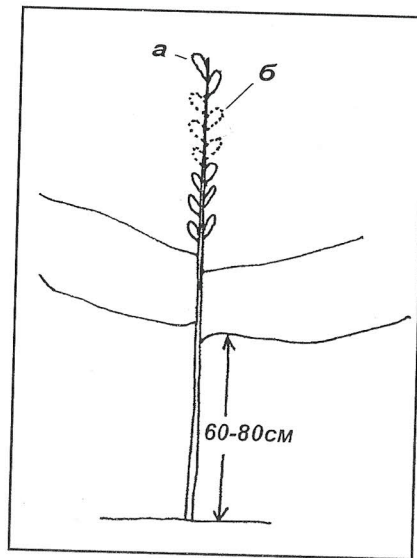

Рис. 1. Весняні операції формування першого року [2]: на верхівці провідника залишено дві бруньки (а), а наступні 3-6 видалено (б).

Таким чином кроні надають бажаного вигляду вже в першому році, спонукаючи дерево до закладання генеративних бруньок і плодоношення.

Другий рік

Повторюють заходи формування, подібно до того, як це робили в попередньому році.

Навесні провідник укорочують на відстані 80 см від верхньої бічної гілки в кроні (рис. 3а).

На верхівці вкороченого провідника залишають одну-дві бруньки, з яких надалі формують пагін продовження

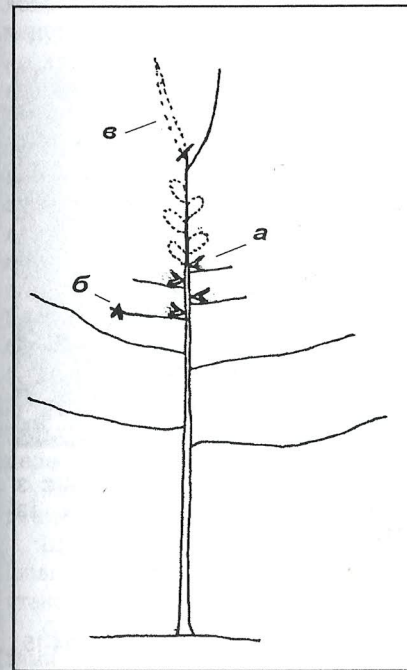

Рис. 2. Накладання прищіпок (а), їх перенесення на кінці бічних пагонів (б) і вибір пагона продовження провідника (в).

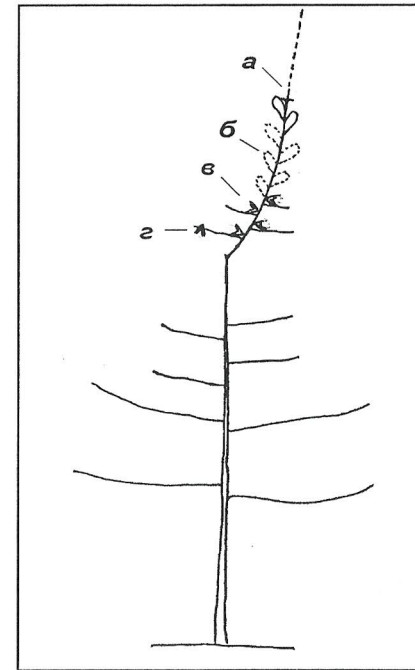

Рис. 3. Формування у другому році (пояснення в тексті).

провідника. Нижче розташовані 3-5 бруньок видаляють одразу чи не пізніше фази "зелений конус" (рис. 3б).

Утвореним нижче цієї зони пагонам надають горизонтального положення прищипками (рис. 3в), з часом переставляючи їх на кінці пагонів (рис. 3г).

Третій рік

Повторюють заходи формування провідника аналогічно попереднім рокам.

У кінці третього сезону вегетації зазвичай отримують добре сформовану триярусну крону черешні з домінуючим провідником і симетрично розташованими гілками.

Четвертий і наступні роки

Запроваджують відновлююче ("циклічне") обрізування, яке виконують після збирання врожаю.

В регіонах зі сприятливим кліматом (південна Німеччина) обрізування здійснюють у вересні.

Видаляють декілька найтовщих трирічних гілок, залишаючи захисні сучки завдовжки у декілька сантиметрів, й одночасно просвітлюючи крону. Залишення довгих сучків стимулює відростання значної кількості молодих пагонів.

У верхній частині крони видаляють усі пагони, що конкурують з провідником, зокрема ті, що перевищують половину його товщини (рис. 4).

З досягненням деревом заданої висоти провідник вирізують "переводом" на відповідну бічну гілку.

З крони видаляють сухі сучки, які є джерелом інфекції.

Рис. 4. Гілка, що конкурує з провідником, видалена із залишенням сучка.

Література

1. Gościło P. Prowadzenie drzew czereśni// Hasło Ogrodnicze, 2004, №8. — P.72-73.
2. Buler Z. Prowadzenie drzew czereśni metodą Vogla// Sad Nowoczesny, 2004, №7. — P.14-15.

Матеріали зарубіжних публікацій опрацював **О.В. Мельник**.

КРІПЛЕННЯ ПРОВІДНИКА

У зв'язку зі зниженням рівня прибутковості вирощування плодів садоводи ведуть пошук способів зменшення затрат на закладання нових насаджень, зокрема створення підпор для дерев.

Випробуваним технологічним рішенням для інтенсивних насаджень зерняткових порід є шпалери з одного дроту на висоті 2,4м над поверхнею ґрунту та індивідуальними бамбуковими підпорами біля кожного дерева [1]. Інколи на висоті 1м додатково натягують ще один дріт, а замість бамбука, що на 5-6 рік втрачає міцність, застосовують доступні місцеві матеріали – арматуру, пластмасові чи просочені консервантом дерев'яні жердини тощо.

Така система досить надійна, бо дріт рветься рідко й дерево тримається, навіть коли жердина зламається.

Щоправда, розрахункова вартість створення гектара однодротової шпалери з бамбуком біля кожного дерева при щільності садіння 2500 дер./га становить 3300 доларів [2].

Останнім часом у господарствах з обмеженими фінансовими можливостями застосовують модифікований варіант шпалери (рисунк).

Дерево кріплять до нижнього дроту шпалери м'якою 3-4-міліметровою трубчастою тасьмою ("кембрик"), а пагін продовження провідника – до короткої бамбукової, дерев'яної чи пластикової жердини довжиною близько одного метра. Останню прикріплюють до двох верхніх дротів шпалери спеціальними фіксаторами Stebofix з пружного дроту.

Таким способом у три рази знижують затрати на бамбукові підпори.

Література

1. Мельник О.В. Якори чи відкоси? // Новини садівництва, 2003, №3. — С.21-25.
2. Найченко Е.В. Экономика интенсивного сада // Новини садівництва, 2002, №4. — С.17-21.

(О.Мельник)

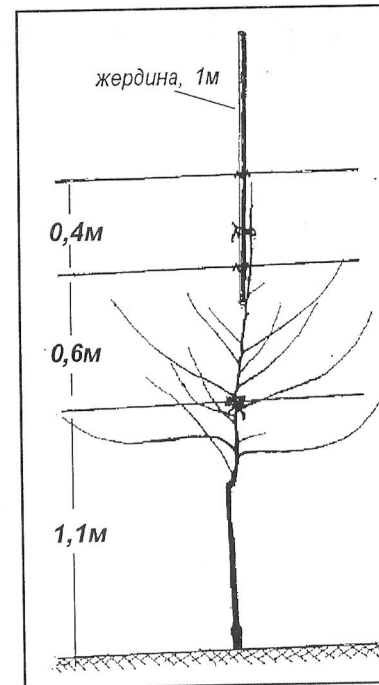

Рис. Фіксація саджанця й провідника до шпалери.